

KJAK

Minkandi skattur og meirvirðisgjøld

Frank Davidsen

Sjálvt feigdarárið 2011 tá flakavirkir og heimaflotin vegna kreppu lá við bryggju 2-3 mánaðir, samstundis sum 800 fólk gjørdust arbeidšleys, fekk landskassin

í sín part eina milliard og 500.000 krónur. Hetta, sum fyrr sagt, hóast øll fiskivinna á sjógvi og landi lá lamin ein fjórðingspart av árinum.

Vísandi til útrokningar frá Gjaldstovuni, so væntast skattainntøkur landskassans fyri 2014 so dánt ar røkka eina milliard og 400.000 krónur. Fyri 2-3 døgum síðani greiddi figgjarmálaráðharrin Brynhild Thomsen í Degi og Viku frá, at flatskatturin var katalysatorurin aftan fyri tann velduga vøkstur í skatta- og meirvirðisgjøldunum seinastu árin. Harafturat so vóru

1700 arbeidšpláss komin aftr- at í hesum valskeiði.

Nú vita vit, at sami figgjarmálaráðharri ikki er kendur fyri at vera nakað sannleikavitni. Helst er tað av gomlum vana, at hóast hann er væl vitandi um, at almenn tøl í figgjarmálaráðnum boða frá minkandi skattainntøkum eins og minkandi meirvirðisgjaldi, so sleingir hann ósannindi út í almennum fjølmiðlum, uttan at skammast.

Onkur tingmaður vildi verða við, at flatskatturin skuldi verða so góður, at fólk fóru at arbeiða 7 dagar um

vikuna orsaka hesum væl-signilsi. Hinvegin gjørdist veruleikin júst tann, sum sitandi andstøða spáddi, at flatskatturin kom at gerast eitt eldorado hjá bilasølunum, einki annað.

So hóast 1000 milliúnir krónir við at forskatta pensiónirnar eru sprændar út í samfelagið til tær hægru inntøkurnar, sæst einki sum helst til, at tað hevur broytt búskapargongdina til tað betra, tvørtur ímóti.

Afturat skattalættanum hevur tað almenna gjørt milliarda íløgur, har bara Marknagilsdepilin kostar

1/2 milliard. Tvey uppisjóv-arvirkir eru bygd, ið hvørt kostaði út við 250 milliúnir, eins og Luna er í ferð við at gera eina slóðbrótandi ætlan, ið kanska kemur at kollvelta framtíðar alivinn-um um allan heim. Alivinn- an setur met, bæði í nøgd og prísvøkstri, samstundis sum allir undirveitarar hjá alivinnuna, hava úr at gera o.s.fr. Eisini hevur tað verið neyðugt at broyta ALS lóg-ina, so útlandsk arbeidsmegi kundi koma til Føroya, tí vit hava lægsta arbeidšloysi í heiminum.

Uppisjóvarflotin hevur

so stóra kvotu, at tað er um reppið, at flotin klárar at fáa alla kvotuna til høldar, nú vit eru komin út í októbur mán- aða.

So kann ein spyrja seg sjálvan. hvussu kann tað bera til, at við øllum baro- metrum, sum peika beint uppeftir, so mega vit ásanna, at skattainntøkurnar eru minni enn tær vóru í 2011, tá samfelagið og høvuðsvinna bæði á sjógvi og landi var í álvarsligari kreppu. Sam- stundis eru meirvirðisgjøld- ini við tí ógvusliga virksemi minkandi ellla stagneraði.

Fólkapensjónin verður ikki tikin frá pensjónistunum

Helgi Abrahamsen
løgtingsmaður

Mánakvøldið í farnu viku var eg á fundi í Saltangará, sum veljarafelagið Samhald skipaði fyri. Á skránni var sosialpolitikkur, og sjálvur hevði eg ongan aktivan leik- lut á fundinum. Men tá tú ert tingmaður, so kanst tú altíð roknað við at fáa onkran spurning, og tað hendi eisini hetta kvøldið.

Seinni er tað, sum eg segði, endurgivið á portalinum in.fo, og tíverri hava fleiri misस्कilt tað, sum eg segði. (Tað skal tó als ikki útilokast, at onkur av politiskum orsök- um hevur misस्कilt við vilja).

Ikki núverandi pensjónistar

Lat meg tí sláa fast, at tað, sum eg tosaði um hetta kvøldið, hevur einki við nú- verandi pensjónistar at gera, so tá onkur hevur roynt at leggja tað, út sum at eg og Sambandsflokkurin vilja taka breyðið úr munninum á pensjónistunum, so er tað beinleiðis ein villeiðing. Sam- bandsflokkurin gongur sum kunnugt á odda fyri at varð- veita tær inntøkurnar, sum eisini í framtíðini skulu gera tað møguligt at veita pen- sjónir á einum høgum støði.

Nýskipan av framtíðini
Tað sum eg sipaði til á fund- inum í Saltangará, var ætlan- in um at gera eina nýskipan av pensjónsøkinum, sum skal vera galdandi einaferð langt frammi í tíðini. Eg havi sjálvur verið partur av ein- um arbeidšbólki, sum í fleiri ár hevur arbeitt við hesi ætl- anini, og eftir at arbeiðið hevur ligið stilt í eina tíð, sig- ur landsstýriskvinnan nú, at tað skal takast upp aftur eftir ársskiftið.

Hetta arbeiðið var eina- ferð komið so langt, at ein "pakki" við uppskotum varð lagdur fyri tingið.

Landsstýrisfólkini Aksel V. Johannesen og Rósa Samu- elsen lögdu "pakkan" fram í mars 2011, men har kom hann av ymiskum orsökum ikki víðari.

Í viðmerkingunum til

uppskotini hjá Akseli og Rósu stóð millum annað, at øll, sum vóru knýtt til arb- eiðsmarknaðin skuldu gjalda 15% av lønini til eina bundna eftirlønarsamansparing og at í framtíðini skuldi verða mótroknað í allari fólk- pensjónini (tað sama sum eg segði á fundinum í Saltan- ará). Eisini stóð í viðmerking- unum til uppskotið, at fylgi- bólkurin fór seinni at arbeiða víðari við spurninginum um pensjónsaldurin.

Henrik Old hevði lisið greinina

Á tingfundinum í gjár segði Henrik Old, at hann nú kundi upplýsa, at Helgi Abraham- sen ætlaði at taka fólkapen- sjónina frá pensjónistunum, tí tað hevði hann lisið á onkr- um portali. Hann hevði eftir øllum at døma ikki fingið við,

at mín útsøgn vísti til eitt uppskot, sum millum annað hansara egni floksformaður hevði lagt fyri tingið í 2011.

Eg ætli mær hvørki at leggja Aksel V. Johannesen ella nakran annan undir at vilja avtaka fólkapensjónina, tí talan er als ikki um at taka nakað frá nøkrum, uttan at seta okkurt annað ístaðin.

Nakrir spurningar at hugsa um

Lat meg enda hesa greinina við at seta hesar grundleggj- andi spurningarnar, sum hvør í sínum lagi kann hugsa um:

Er pensjónin til fyri at tryggja øllum eitt gott lív, aftaná at tey eru farin av arbeidšmarknaðinum, ella er pensjónin til, fyri at fólk, sum framvegis eru á arb- eiðsmarknaðinum, skulu fáa pensjónina sum eina eyka

inntøku afturat lønini?

Skal til dømis ein løg- tingsmaður, sum fyllur 67 ár, meðan hann enn situr á tingi, fáa fólkapensjón og samhaldsfasta afturat løg- tingslønini, soleiðis at minni verður til hini, sum bara hava pensjónina at liva av, ella eigur pensjónin hjá løgtings- manninum at bíða, til hann onga aðra inntøku hevur?

Tá tað er staðfest, at tað í framtíðini fer at vera ov lítið av pengum til øll tey mongu, sum tá verða pensjónistar, hvat er tá meira rímligt, at býta pengarnar millum øll, soleiðis at mong fáa ov lítið, ella skulu vit bara geva teim- um, sum einki annað hava at liva av?

Tað er tað, sum hetta mál- ið snýr seg um. Vit mugu tryggja, at øll fáa ein góðan aldurdóm.

Kríggið móti IS (islamskur státur) og Føroyar

At danska Fólkatingið hevur tikið avgerð um, at Danmark skal fara í enn eitt kríggj í Irak, ørkymlar meg nógv, tí samstundis verða vit føroyingar, sum jú eru í ríkisfelagsskapi við Danmark, óbeinleiðis vavdir upp í kríggið.

Svenning av Lofti

Sjúrður Skaale fólkatings- maður sendi fjølmiðlunum

røðuna, sum hann helt und- ir viðgerðini á fólkatingi 1. oktober, tá ið uppskotið um, at Danmark saman við USA skal fara í kríggj móti herin- um hjá Islamska státinum.

Tann sannroynd, at vit óbeinleiðis verða vavd upp í eitt kríggj sum hetta, tí vit eru í ríkisfelagsskapi við Dan- mark, er ein veruleiki og er álvaramt. Hetta kann í ring- asta føri elva, at vit føroying- ar, ið hava danskt pass, eru í

veruligum lívsvanda. Tá ið Danmark er í kríggi við IS, eru vit – við donskum passi – at rokna sum danir.

Tað er gott, at Sjúrður Skaale peikaði á trupulleik- an á fólkatingsins røðara- palli, at vit føroyingar ikki eru eftirspurdir og tiskil ikki fáa høvi at siga okkara hugs- an um ríkisins luttøku í hes- um kríggi. Danmark dregur okkum upp í hetta óhugna- liga kríggið – eins og Dan-

mark hevur gjørt áður í Irak- krígunum. Men eg kann ikki taka undir við Sjúrði Skaale, tá ið hann í fólkatinginum nevndi, hvønn leikluk okkara løgting átti at hava í hesum máli:

"Når det er sagt vil jeg til- føje, at hvis det var, som det burde være, og Lagtinget skulle tilkendegive hvorvidt man politisk støtter det her forslag, ville jeg håbe på, at man på Færøerne gav sin

fulde politiske og moralske støtte til forslaget."

Vit kunnu ikki vera ósamd um, at framferðin hjá IS-her- inum er ómenniskjalig og er ein sera vandamikil hóttan í mið- og fjareystri. Men kom hetta mál í løgtingið, so hevði eg – sæð frá føroyskum sjón- armiði – rátt tingmonnum frá at stuðla Danmark at fara í kríggj við IS, tí hetta kann seta føroysk mannalív í vanda. Føroyingar ferðast

og sigla jú allastaðni kring knøttin. Eingin veit, hvat kann henda, men við einum donskum passi eru vit føroy- ingar í óbeinleiðis kríggi móti IS. Fellur onkur føroyingur í hendurnar á IS-herinum við donskum passi, verða vit iki spardir. Tað fer ikki at hjálpa nøkrum føroyingi at royna at greiða IS-hermonnum frá, at vit ikki eru danir, men før- oyingar, tí við donskum passi verða vit roknaðir sum danir.